

Ελληνική Δημοκρατία
**Εθνική Επιτροπή
Βιοηθικής & Τεχνοηθικής**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

2023

Αθήνα, Μάρτιος 2024

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ & ΤΕΧΝΟΗΘΙΚΗΣ

Νεοφύτου Βάμβα 6, Τ.Κ. 10674, Αθήνα

Τηλ.: 210-8847700, Φαξ: 210-8847701

E-mail: secretariat@bioethics.gr, url: www.bioethics.gr

Πρόλογος

Η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής & Τεχνοηθικής (ΕΕΒΤ) συνεχίζει με συνέπεια και βαθύ αίσθημα αποστολής και καθήκοντος τον προβληματισμό και τη γνωμοδότηση επί δύσκολων θεμάτων, φιλοδοξώντας να συμβάλλει στο σύστημα κατανόησης ενός αναδυόμενου κόσμου εκθετικών αλλαγών και υψηλών διακινδυνεύσεων. Κεντρική θέση στο σύστημα αυτό φαίνεται να κατέχει το δίδυμο βιοηθικής και τεχνοηθικής, μια αυξανόμενη σύγκλιση που φωτίζει τη δυναμική της 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης, αλλά και τη σχέση των κοινωνικών αξιών με τις βιοϊατρικές και τεχνολογικές εφαρμογές αντιστοίχως.

Φωτίζει επίσης έναν νέο τρόπο αντίληψης, ανάλυσης και επεξεργασίας των σχετικών προκλήσεων, με σκοπό την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους και την προετοιμασία της κοινωνίας σε ένα παγκόσμιο περιβάλλον «πολυκρίσης», που έχει ως αιχμή την Τεχνητή Νοημοσύνη.

Σε ένα τέτοιο περιβάλλον αποκτά κρίσιμη σημασία η προστασία θεμελιωδών αξιών που διασφαλίζουν την κοινωνική ευημερία και την ανθρωποκεντρική πρόοδο, αλλά και η συμμετοχή της ηθικής στη λήψη αποφάσεων και στο σχεδιασμό του μέλλοντος. Η ηθική με αυτήν την έννοια θεωρείται μια σωτήρια δύναμη που διευκολύνει και επιταχύνει την τεχνοεπιστημονική καινοτομία και πρόοδο, τροφοδοτώντας τους μηχανισμούς ρύθμισης και διακυβέρνησης και διευρύνοντας το φάσμα επιλογών και δυνατοτήτων μέσα από ανοικτές και συμπεριληπτικές διαδικασίες διαβούλευσης.

Ως ΕΕΒΤ, πιστεύουμε ότι η τεχνοεπιστημονική καινοτομία θα πρέπει να συνδεθεί άρρηκτα με την υπεύθυνη ηθικοπολιτική διαχείρισή της, την ενάρετη διακυβέρνηση του ψηφιακού, προσδίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στη συστηματική έρευνα και μελέτη του μετασχηματισμού των ηθικών εννοιών και στις νέου είδους ασυμμετρίες, ανισότητες και διακρίσεις, καθώς και σε «μελλοντοστραφείς» ηθικές και δεοντολογικές προσεγγίσεις.

Τούτο αφορά σε μια βαθιά ανάγκη αλλαγής Παραδείγματος, κυρίως προς την κατεύθυνση της ενσωμάτωσης της στρατηγικής προόρασης (strategic foresight) στην τεχνοηθική και βιοηθική σκέψη. Με άλλα λόγια, η τεχνοηθική, από κοινού με τη βιοηθική, καλείται πλέον όχι μόνο να περάσει από το αφηρημένο επίπεδο των καθολικών (ή καθολικευτικών) αρχών στο συγκεκριμένο επίπεδο της πρακτικής και λειτουργικής εφαρμογής τους, αλλά και να ανιχνεύει δυναμικές τάσεις και ασθενή σημεία, να κατασκευάζει σενάρια και να επεξεργάζεται μελλοντικά ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας, με τρόπο διαλογικό και με όρους κοινωνικής και περιβαλλοντικής-οικολογικής δικαιοσύνης και βιωσιμότητας. Να αναλάβει δηλαδή το ρόλο του Προμηθέα, ο οποίος σκέφτεται εκ των προτέρων και λειτουργεί με

φρόνηση (πρακτική σοφία), σωφροσύνη και διορατικότητα, προκειμένου να μην αποσυνδεθεί από το πλαίσιο και τους σκοπούς της ύπαρξής του.

Η παρούσα έκθεση συμπεριλαμβάνει τις πολύπλευρες δραστηριότητες της ΕΕΒΤ κατά το έτος 2023.

Χαράλαμπος Τσέκερης

Κύριος Ερευνητής, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών

Αντιπρόεδρος και Προεδρεύων της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής & Τεχνοηθικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Η Επιτροπή.....	5
1.1 Αρμοδιότητες.....	5
1.2 Σύνθεση.....	6
1.3 Στελέχωση.....	7
2. Πεπραγμένα	7
2.1 Ομάδα Εμπειρογνομόνων Τεχνητής Νοημοσύνης.....	8
2.2 Γνωμοδοτικά Κείμενα.....	9
2.3 Περιοδικό «Βιοηθικά»	12
2.4 Επιστημονικές και Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες	12
2.4.1 2 ^{ος} Πανελλήνιος Μαθητικός Διαγωνισμός «Η δική μου Βιοηθική»	12
2.4.2 Εκπαιδευτικό Σεμινάριο	13
2.4.3 Πρακτική Άσκηση Φοιτητών και Νέων Επιστημόνων.....	13
2.5 Εκπροσωπήσεις.....	14
2.6 Παρουσία της Επιτροπής στα ΜΜΕ.....	19
3. Επιστημονικές και Θεσμικές Εξελίξεις.....	20
3.1 Επιστημονικές Εξελίξεις.....	20
3.2 Θεσμικές Εξελίξεις	21
3.2.1 Νομικές Εξελίξεις σε Εθνικό Επίπεδο	22
3.2.2 Νομικές Εξελίξεις σε Διεθνές Επίπεδο.....	23
4. Προγραμματισμός.....	26

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

2023

Η παρούσα Έκθεση καλύπτει τη δράση της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής & Τεχνοηθικής (ΕΕΒΤ) για το διάστημα Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2023.

1. Η Επιτροπή

1.1 Αρμοδιότητες

Η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής & Τεχνοηθικής ιδρύθηκε με το ν. 4780/2021 και αντικατέστησε την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής, επεκτείνοντας σημαντικά το πεδίο ενδιαφέροντος στο οποίο δραστηριοποιούνταν η τελευταία. Η ΕΕΒΤ ασκεί αποκλειστικά συμβουλευτικές αρμοδιότητες, απευθυνόμενη, είτε με δική της πρωτοβουλία είτε εφόσον της ζητηθεί, προς οποιοδήποτε όργανο της Πολιτείας.

Αποστολή της ΕΕΒΤ είναι η ανάδειξη της στενής σύνδεσης των εφαρμογών των νέων τεχνολογιών με τις σύγχρονες κοινωνικές αξίες. Αναγκαία στοιχεία αυτής της αποστολής είναι τόσο η έγκυρη ενημέρωση των πολιτών, όσο και η κατάλληλη υποστήριξη των συναφών κρατικών πολιτικών.

Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή παρακολουθεί και επεξεργάζεται τα ηθικά, κοινωνικά και νομικά ζητήματα που προκύπτουν με εντεινόμενο ρυθμό από τη διαρκή εξέλιξη στους τομείς, ιδίως, της βιολογίας, της βιοτεχνολογίας, της ιατρικής και της γενετικής, καθώς και

των νέων τεχνολογιών, όπως της τεχνητής νοημοσύνης, των προηγμένων αλγορίθμων και της ρομποτικής. Για τα ζητήματα αυτά, η ΕΕΒΤ εκδίδει Γνώμες, Εκθέσεις ή Συστάσεις, ενώ συνεργάζεται, επίσης, με αρμόδιους φορείς στη χώρα μας και διατυπώνει προτάσεις για τη θέσπιση νομοθεσίας ή τη λήψη άλλων μέτρων πολιτικής από την πλευρά της Πολιτείας.

Η Επιτροπή επικοινωνεί σε διεθνές επίπεδο με τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διεθνείς οργανισμούς, ομόλογές της επιτροπές κ.λπ., μεριμνώντας για την ενεργό συμμετοχή της χώρας μας στον προβληματισμό και στη λήψη αποφάσεων στα διεθνή fora. Εξασφαλίζει, εξ άλλου, με κάθε πρόσφορο τρόπο, κατάλληλη ενημέρωση για τις εξελίξεις που αφορούν το αντικείμενό της στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Οι αρμοδιότητες αυτές, καθώς και οι άλλοι όροι λειτουργίας της Επιτροπής προβλέπονται στον ιδρυτικό νόμο της. Η οικονομική και διοικητική υποστήριξή της εξασφαλίζεται από την Προεδρία της Κυβέρνησης.

1.2 Σύνθεση

Η Επιτροπή συγκροτείται από δεκατρείς (13) επιστήμονες, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του Πρωθυπουργού. Η σύνθεσή της έχει ως εξής:

Πρόεδρος (από 15 Απριλίου 2021 ως 15 Δεκεμβρίου 2023, οπότε και παραιτήθηκε)

Έφη Βαγενά, Καθηγήτρια Βιοηθικής στο Ελβετικό Ομοσπονδιακό Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Ζυρίχης.

Αντιπρόεδρος (και Προεδρεύων από 15 Δεκεμβρίου 2023)

Χαράλαμπος Τσέκερης, Κύριος Ερευνητής στο Ινστιτούτο Κοινωνικών Ερευνών του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών.

Μέλη

Σέργιος Θεοδωρίδης, Ομότιμος Καθηγητής Μηχανικής Μάθησης και Επεξεργασίας Δεδομένων του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ευάγγελος Καρκαλέτσης, Διευθυντής του Ινστιτούτου Πληροφορικής και Επικοινωνιών του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος».

Κων/νος Καρπούζης, Επίκουρος Καθηγητής, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού.

Ιωάννης Κομπατσιάρης, Ερευνητής Α' και Αναπλ. Διευθυντής στο Ινστιτούτο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών του Εθνικού Κέντρου Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης.

Ισμήνη Κριάρη, Ομότιμη Καθηγήτρια Συνταγματικού Δικαίου του Παντείου Πανεπιστημίου.

Χρήστος Λιονής, Ομότιμος Καθηγητής Γενικής Ιατρικής και Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Νικόλαος Μοσχονάς, Ομότιμος Καθηγητής Γενικής Βιολογίας-Μοριακής Γενετικής, Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών.

Ευγενία Πρεβεδούρου, Καθηγήτρια Δημοσίου Δικαίου της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ευάγγελος Πρωτοπαπαδάκης, Καθηγητής Εφαρμοσμένης Ηθικής της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Δημήτριος Σκαλτσάς, Εκτελεστικός Διευθυντής Intelligencia.

Σταυρούλα Τσινόρεμα, Καθηγήτρια Σύγχρονης Νεότερης Φιλοσοφίας και Βιοηθικής του Πανεπιστημίου Κρήτης.

1.3 Στελέχωση

Η Επιτροπή στελεχώνεται από τρεις Επιστημονικούς Συνεργάτες και τη Γραμματεία.

Οι επιστημονικοί συνεργάτες επικουρούν την Επιτροπή με την προετοιμασία εισηγήσεων και με τη διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών που τους αναθέτει η Επιτροπή. Επίσης, οι επιστημονικοί συνεργάτες οργανώνουν το αρχείο κειμένων και επιστημονικών μελετών και εργάζονται για την έκδοση εντύπων, περιοδικών ή μη, που περιέχουν τις δραστηριότητες της Επιτροπής και άλλη ύλη σχετική με τη Βιοηθική. Επιστημονικοί Συνεργάτες της Επιτροπής είναι:

- ο Δρ. Νομικής, **κ. Τάκης Βιδάλης**,
- η Δρ. Γενετικής **κ. Βασιλική Μολλάκη** και
- ο Δρ. Νομικής, **κ. Θεόδωρος Τροκάνας**.

Η Γραμματεία είναι αρμόδια για την προετοιμασία των συνεδριάσεων της Επιτροπής καθώς και τη γραμματειακή υποστήριξη του Προέδρου και των μελών της. Εκτελεί διοικητικές εργασίες, ρυθμίζει την επικοινωνία με άλλες δημόσιες αρχές και φορείς καθώς και επιτροπές στην Ελλάδα και το εξωτερικό που δραστηριοποιούνται σε συναφείς τομείς. Της Γραμματείας προΐσταται η **κ. Μαριάννα Δρακοπούλου**, νομικός.

2. Πεπραγμένα

2.1 Ομάδα Εμπειρογνομόνων Τεχνητής Νοημοσύνης

Κατόπιν απόφασης της Ολομέλειας της (Απρίλιος 2023), η ΕΕΒΤ συγκρότησε στις 30 Μαΐου 2023 με ομόφωνη απόφαση την Ομάδα Εμπειρογνομόνων για την Τεχνητή Νοημοσύνη, με σκοπό να συνδράμει με εισηγήσεις στο έργο της ΕΕΒΤ και συγκεκριμένα στη διαμόρφωση Συστάσεων, Γνωμών και Εκθέσεων για τα κρίσιμα θέματα που αφορούν στις ηθικές προεκτάσεις των εφαρμογών της Τεχνητής Νοημοσύνης και του ψηφιακού μετασχηματισμού εν γένει. Η Ομάδα αποτελείται από έγκριτους επιστήμονες ποικίλων γνωστικών πεδίων.

Μέλη της Ομάδας Εμπειρογνομόνων για την Τεχνητή Νοημοσύνη είναι κατ' αλφαβητική σειρά:

- **Αλκιβιάδης Γούναρης**, Δρ. Φιλοσοφίας, Ειδικός Διδάσκων, Τμήμα Φιλοσοφίας, Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας, ΕΚΠΑ.
- **Μαρία Δαγιόγλου**, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια AI in Health Care, AI Ethics, ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών.
- **Χριστίνα Δάλλα**, Αν. Καθηγήτρια Φαρμακολογίας-Ψυχοφαρμακολογίας, Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ, Νευροεπιστήμονας.
- **Νίκος Δέδες**, Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Ασθενών.
- **Θεόδωρος Ευγενίου**, Καθηγητής INSEAD, Συνιδρυτής Tremau.
- **Ξένια Ζιούβελου**, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια AI ethics, AI policy, ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», Innovation expert, Directorate-General for Research and Innovation, EC.
- **Αναστασία Κριθαρά**, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια AI in Health Care, ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», Γενική Γραμματέας της Ελληνικής Εταιρείας Τεχνητής Νοημοσύνης (EETN).
- **Γεώργιος Κωστελέτος**, Δρ. Φιλοσοφίας, Ειδικός Διδάσκων ΕΚΠΑ, Τμήμα Φιλοσοφίας, Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας, Συνεργαζόμενο εκπαιδευτικό προσωπικό στο Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΑΠΚΥ).
- **Δήμητρα Λίγγρη**, Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, DEA en Droit Public, Ανώτερος νομικός εμπειρογνώμονας στην τιμολόγηση και αποζημίωση ιατροτεχν. και φαρμ. προϊόντων στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (STAG-MEDEV), Διευθύνουσα Σύμβουλος στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Απάτης και της Διαφθοράς στην Υγεία-EHFCN, Συμπρόεδρος στην ομάδα AI WG EHFCN, Συμπρόεδρος στον τομέα RWE & AI HTAi.

- **Λίλιαν Μήτρου**, Καθηγήτρια, Τμήμα Μηχ. Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- **Αλέξανδρος Νούσιας**, AI Law & Ethics, Ερευνητής σε θέματα Υπεύθυνης και Αξιοπιστής ΤΝ στο ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, AI Ethics Lead Assessor – IEEE.
- **Φερενίκη Παναγοπούλου**, Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, Επίκουρη Καθηγήτρια Συνταγματικού Δικαίου, Δικαίου Προστασίας Δεδομένων και Βιοηθικής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.
- **Elena Petelos**, Lecturer and SRF, Maastricht University και Παν/μιο Κρήτης, European Public Health Association: Vice-President HTA, HTAi: Co-Chair: RWE and Artificial Intelligence.
- **Χρυσάνθη Σαρδέλη**, Μαιευτήρας-Γυναικολόγος, Κλινική Φαρμακολόγος, Αν.καθηγήτρια Φαρμακολογίας- Κλινικής Φαρμακολογίας, Τμήμα Ιατρικής Σχολής, Σχολή Επιστημών Υγείας, ΑΠΘ, Ethics Expert, Directorate-General for Research and Innovation, EC.
- **Νικόλαος Χριστοδούλου**, Αν. Καθηγητής Ψυχιατρικής, Ιατρική Σχολή, Τμήμα Ιατρικής Παν. Θεσσαλίας, Διευθυντής Πανεπιστημιακής Ψυχιατρικής Κλινικής ΠΓΝ Λάρισας, Secretary, World Psychiatric Association, Section of Disaster.

2.2 Γνωμοδοτικά Κείμενα

Κατά την περίοδο αυτήν, η ΕΕΒΤ επεξεργάστηκε και δημοσίευσε τρία γνωμοδοτικά κείμενα: Α. τη Γνώμη για τη «Χρήση ανθρώπινου βιολογικού υλικού στην έρευνα και την ίδρυση βιοτραπεζών», Β. τη Σύσταση για τον «Έλεγχο δεοντολογίας σε μη παρεμβατική ιατρική έρευνα», και Γ. τη Γνώμη για τις «Εφαρμογές Τεχνητής Νοημοσύνης στην Υγεία στην Ελλάδα».

Α. ΓΝΩΜΗ για τη «Χρήση ανθρώπινου βιολογικού υλικού στην έρευνα και την ίδρυση βιοτραπεζών»

Η ΕΕΒΤ εξέδωσε Γνώμη σχετική με το ζήτημα της χρήσης ανθρώπινου βιολογικού υλικού στην έρευνα και την ίδρυση βιοτραπεζών, ως αναγκαίων δραστηριοτήτων για την πρόοδο της σύγχρονης Ιατρικής. Κατά την Επιτροπή, η χρήση ανθρώπινου βιολογικού υλικού στην έρευνα πρέπει να βασίζεται στην εθελοντική δωρεά του δότη για αλτρουιστικούς λόγους, καθώς προέχει η προστασία της προσωπικότητας και ο σεβασμός στην ανθρώπινη αξία. Επιπλέον, η ΕΕΒΤ κρίνει ότι απαιτείται να καλυφθεί το κενό που παρατηρείται σήμερα στη νομοθεσία ως προς τη συλλογή δειγμάτων ανθρώπινου βιολογικού υλικού, με σκοπό την έρευνα. Η αναγκαία πληροφόρηση των δοτών πρέπει να αναφέρεται στις διαδικασίες, τις ωφέλειες, τους κινδύνους, καθώς και τα προγράμματα στα οποία θα χρησιμοποιηθούν τα δείγματα και τα δεδομένα, ώστε να μην χρησιμοποιηθούν σε έρευνες που οι δότες δεν επιθυμούν.

Στο πλαίσιο αυτό, εγγυήσεις για την ίδρυση και λειτουργία ερευνητικών βιοτραπεζών είναι: Η διαφάνεια και η λογοδοσία, υπό όρους προστασίας των δικαιωμάτων των δοτών, η ιχνηλασιμότητα των βιολογικών δειγμάτων, ώστε να είναι ορατές οι πηγές συλλογής του βιολογικού υλικού και να διασφαλίζεται η επικοινωνία με τον δότη, η διασφάλιση της εμπιστευτικής διαχείρισης και της προστασίας των βιολογικών δειγμάτων και των προσωπικών δεδομένων, και η διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Οι ερευνητικές βιοτράπεζες χρειάζονται ειδικό νόμο που θα περιλαμβάνει τις εγγυήσεις αυτές και θα ορίζει συγκεκριμένα τις επιτρεπόμενες οικονομικές δραστηριότητες των βιοτραπεζών ως μη κερδοσκοπικές οντότητες, ενώ θα αποκλείει οποιαδήποτε πρόσβαση τρίτων σε δείγματα και δεδομένα για μη ερευνητικούς σκοπούς.

Το κείμενο της Γνώμης είναι διαθέσιμο [εδώ](#), και το κείμενο της Συνοδευτικής Έκθεσης [εδώ](#).

Β. ΣΥΣΤΑΣΗ για τον «Έλεγχο δεοντολογίας σε μη παρεμβατική ιατρική έρευνα»

Η ΕΕΒΤ εξέδωσε Σύσταση για το ζήτημα του ελέγχου δεοντολογίας σε μη παρεμβατική ιατρική έρευνα, δεδομένου του αυξανόμενου ενδιαφέροντος της επιστημονικής κοινότητας της χώρας για το θέμα αυτό, αλλά και του υπαρκτού κενού σε αντίστοιχους ελεγκτικούς θεσμούς.

Η ανάγκη διαχωρισμού του ελέγχου δεοντολογίας της μη παρεμβατικής ιατρικής έρευνας από τον έλεγχο της επιστημονικής αξιοπιστίας και τεκμηρίωσης αυτής εξαγγέλλεται σε υπερεθνικά κείμενα ήπιου δικαίου και βέβαια αποτελεί κεντρική νομοθετική επιλογή σε επίπεδο τόσο του ενωσιακού δικαίου όσο και αλλοδαπών εθνικών δικαίων.

Με γνώμονα τις θεμελιώδεις αρχές της ηθικής δεοντολογίας, η παρούσα Σύσταση υπογραμμίζει τα πολλαπλά προβλήματα της ανάληψης και των δύο μορφών ελέγχου από το ίδιο σώμα και εισηγείται μεταξύ άλλων ο έλεγχος δεοντολογίας να αποτελέσει αντικείμενο νομοθετικής ρύθμισης ανάλογης με τις κλινικές δοκιμές, αυτός να ανατίθεται σε σώματα εμπειρογνομόνων διακριτά από τα Επιστημονικά Συμβούλια (και μεταβατικά στις Επιτροπές Ηθικής Δεοντολογίας της Έρευνας των Α.Ε.Ι) και το αποτέλεσμα του να είναι δεσμευτικό για τον ερευνητή.

Το κείμενο της Σύστασης είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

Γ. ΓΝΩΜΗ για τις «Εφαρμογές Τεχνητής Νοημοσύνης στην Υγεία στην Ελλάδα»

Η Γνώμη αυτή συνιστά το πρώτο επίσημο ελληνικό κείμενο που ασχολείται επισταμένως με το εξειδικευμένο ζήτημα του αντικτύπου της ανάπτυξης και χρήσης εφαρμογών ΤΝ στην υγεία. Το θέμα είναι άκρως επίκαιρο, στο μέτρο που στη χώρα μας αφενός αναπτύσσονται αξιοσημείωτες σχετικές ερευνητικές πρωτοβουλίες, αφετέρου ολοένα και περισσότερες εφαρμογές ΤΝ καθιερώνονται στην κλινική πράξη. Η Επιτροπή χαρτογραφεί τα ηθικά ζητήματα που εγείρουν οι εφαρμογές της ΤΝ, τα προσεγγίζει μέσα από ένα συνδυασμό ηθικών αλλά και λειτουργικών-διαδικαστικών αρχών, και διατυπώνει τεκμηριωμένες και υλοποιήσιμες προτάσεις για την αρμονική ενσωμάτωση των εφαρμογών ΤΝ στο ελληνικό σύστημα παροχής υπηρεσιών υγείας. Της Γνώμης προηγήθηκε η εκπόνηση συνοδευτικής Έκθεσης, στην οποία πραγματοποιείται μία ανασκόπηση των εφαρμογών ΤΝ στην υγεία στην Ελλάδα και αναλύονται σε βάθος τα ηθικά ζητήματα που προκύπτουν από τη χρήση της ΤΝ στην υγεία.

Το κείμενο της Γνώμης είναι διαθέσιμο [εδώ](#) και το κείμενο της συνοδευτικής Έκθεσης [εδώ](#).

2.3 Περιοδικό «Βιοηθικά»

Το επιστημονικό περιοδικό "Βιοηθικά" ("Bioethica") αποτελεί ηλεκτρονική έκδοση της ΕΕΒΤ, με σκοπό την ενημέρωση και την ανταλλαγή απόψεων και γνώσεων μεταξύ των επιστημόνων όλων των κλάδων με ιδιαίτερο θεωρητικό ή πρακτικό ενδιαφέρον για θέματα που αφορούν τη Βιοηθική και την Τεχνοηθική. Το περιοδικό εκδίδεται ήδη για 9 έτη από τον Φεβρουάριο 2015. Τα υποβληθέντα άρθρα δημοσιεύονται μετά από διπλά τυφλή αξιολόγηση από έγκριτους επιστήμονες.

Κατά το έτος 2023 εκδόθηκαν δύο τεύχη του περιοδικού "Βιοηθικά" (Τόμ. 9 Αρ. 1 και Τόμ. 9 Αρ. 2), με άρθρα που καλύπτουν ευρεία θεματολογία όπως: τα ηθικά ζητήματα των τραπεζών κρυοσυντήρησης εμβρύων, η αυτονομία των ατόμων με άνοια, τη διακυβέρνηση των Επιτροπών Δεοντολογίας της Έρευνας, η νευροηθική, η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης στις κλινικές μελέτες, η βιοηθική στην εκπαίδευση, η ηθική των παιχνιδιών σε ασθενείς με κατάθλιψη, οι μεταμοσχεύσεις και τα οργανοειδή.

2.4 Επιστημονικές και Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες

2.4.1 2^{ος} Πανελλήνιος Μαθητικός Διαγωνισμός «Η δική μου Βιοηθική»

Η ΕΕΒΤ και το Εργαστήριο Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής της Νομικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) διοργάνωσαν με επιτυχία τον 2ο Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό για τη Βιοηθική και την Τεχνοηθική με θέμα «Αναζητώντας την Ηθική Τεχνο-Επιστήμη», ο οποίος φιλοξενήθηκε στο Συνεδριακό Κέντρο του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος» στην Αγ. Παρασκευή.

Στο διαγωνισμό συμμετείχαν κατά σειρά παρουσίασης τα ακόλουθα σχολεία: Λύκειο Σχολής Μωραΐτη, 3ο ΓΕΛ Γλυφάδας Αττικής, Εκπαιδευτήρια Απόστολος Παύλος Κορίνθου, ΓΕΛ Ζαχάρως Ηλείας, ΓΕΛ Κρανιδίου, Πειραματικό Σχολείο ΑΠΘ, Εσπερινό ΕΠΑΛ Ευόσμου Θεσσαλονίκης, ΓΕΛ Καναλίων Μαγνησίας, Ιδιωτικό ΓΕΛ Λεόντειος Σχολή Νέας Σμύρνης, Εκπαιδευτήρια Καίσαρη. Οι παρουσιάσεις των μαθητών διακρίθηκαν για την επάρκεια, την ευρηματικότητα και τη φαντασία στην προσέγγιση των προβλημάτων της Βιοηθικής και Τεχνοηθικής. Είναι ενδεικτικό ότι τα βιοηθικά και τεχνοηθικά προβλήματα ενέπνευσαν, εκτός από παρουσιάσεις powerpoint, ταινίες μικρού μήκους, βιντεοπαρουσιάσεις και έργα ζωγραφικής.

Εκ μέρους της Επιτροπής Αξιολόγησης ο Αντιπρόεδρος της ΕΕΒΤ, κ. Τσέκερης, απένειμε: 1) Το 1ο Βραβείο στο 3ο ΓΕΛ Γλυφάδας Αττικής για τη δημιουργία της ταινίας μικρού μήκους με θέμα "Το δικαίωμα στην άγνοια των γενετικών δεδομένων". 2) Το 2ο Βραβείο στο ΓΕΛ Κρανιδίου για τη διανθισμένη με πρωτότυπα έργα ζωγραφικής παρουσίαση powerpoint με θέμα "Εξερευνώντας το βιοηθικό λαβύρινθο: Βλαστοκύτταρα". 3) Το 3ο Βραβείο στο ΓΕΛ Ζαχάρως Ηλείας για τη δημιουργία βιντεοπαρουσίασης βιβλίου με τίτλο "Η ευγονική". Όλα τα σχολεία έλαβαν Τιμητικό Έπαινο Συμμετοχής. Ολόκληρη η εκδήλωση μαγνητοσκοπημένη είναι διαθέσιμη στο κανάλι της ΕΕΒΤ στο [youtube](#).

Η ΕΕΒΤ προγραμματίζει τον 3ο Πανελλήνιο μαθητικό διαγωνισμό για τη Βιοηθική και την Τεχνοηθική εντός του 2024.

2.4.2 Εκπαιδευτικό Σεμινάριο

Τον Μάιο του 2023 ολοκληρώθηκε ο 11ος κύκλος του εκπαιδευτικού σεμιναρίου της Επιτροπής, σε συνεργασία με το Εργαστήριο Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ.

Ο κύκλος αυτός πραγματοποιήθηκε εξ ολοκλήρου εξ αποστάσεως (distance learning) με τη συμμετοχή 50 ενδιαφερομένων, καθώς και εισηγητών από την Ελλάδα ή το εξωτερικό.

Οι συμμετέχοντες στο σεμινάριο κλήθηκαν να αναλάβουν εργασίες σε θέματα της επιλογής τους, τις οποίες παρουσίασαν στο τέλος του σεμιναρίου. Το σεμινάριο χορηγεί βεβαιώσεις παρακολούθησης και διδακτικές μονάδες ECTS.

2.4.3 Πρακτική Άσκηση Φοιτητών και Νέων Επιστημόνων

Και κατά το έτος που πέρασε, το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης φοιτητών και νέων επιστημόνων στην Επιτροπή εξακολούθησε με ιδιαίτερη επιτυχία. Στο πλαίσιο του απασχολούνται τρεις ασκούμενοι στα γραφεία της Επιτροπής και περισσότεροι εξ αποστάσεως (από περιοχές εκτός Αθηνών), επί ένα τρίμηνο κατά μέσον όρο. Πολλοί από αυτούς συνεχίζουν μεταπτυχιακές σπουδές στη βιοηθική, στη χώρα μας ή στο εξωτερικό.

Στο πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης συμμετείχαν εξ αποστάσεως και φοιτητές Νομικής με τη συνεργασία της European Legal Students Association (ELSA), από τη Γερμανία, τη Ολλανδία, την Ιρλανδία, την Τσεχία, την Ισπανία, την Τουρκία, το Βέλγιο, τη Φινλανδία και την Ελβετία.

2.5 Εκπροσωπήσεις

16 Μαρτίου 2023 Διάλεξη στη Νομική Σχολή του Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη

Στις 16 Μαρτίου 2023 ο Ομότιμος Καθηγητής κ. Νικόλαος Μοσχονάς, μέλος της ΕΕΒΤ, έδωσε διάλεξη με τίτλο «*Βιοηθικά ζητήματα στη μετα-γονιδιαματική εποχή*» στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

---

10 Μαΐου 2023 Ημερίδα «Η δυναμική των περιοδικών σήμερα», Αθήνα

Στις 10 Μαΐου 2023 η Ένωση Δημοσιογράφων Ιδιοκτητών Περιοδικού Τύπου (ΕΔΙΠΤ) διοργάνωσε Ημερίδα με θεματική «Η δυναμική των περιοδικών σήμερα», την Τετάρτη. Ο Αντιπρόεδρος της ΕΕΒΤ, κ. Χαράλαμπος Τσέκερης, εκπροσώπησε την Επιτροπή, συμμετέχοντας ως ομιλητής σε πάνελ στο πλαίσιο της Γ' Ενότητας με τίτλο: «*Οι νέες προκλήσεις για τα Περιοδικά*».

25-26 Μαΐου 2023 31ο NEC Forum, Στοκχόλμη

Το 31ο NEC (National Ethics Councils) Forum διοργανώθηκε από την Εθνική Συμβουλευτική Επιτροπή Ιατρικής Ηθικής της Σουηδίας και πραγματοποιήθηκε στη Στοκχόλμη στις 25-26 Μαΐου 2023. Την ΕΕΒΤ εκπροσώπησε η επιστημονική συνεργάτιδα, Δρ. Βασιλική Μολλάκη, στο πλαίσιο της 2^{ης} Ενότητας με γενικό θέμα “The Role of Ethics Councils in the changing World” και τίτλο εισήγησης: “*The necessity to evolve from ‘Bioethics’ to ‘Bioethics and Technoethics’*”.

15 Ιουνίου   **GenAI Summit (Part 1), Αθήνα**
2023

Για το χρονικό διάστημα 2023-2024 έχουν προγραμματισθεί να πραγματοποιηθούν μία σειρά εκδηλώσεων με στόχο την εκπαίδευση εταιρειών, πανεπιστημίων και σχολείων στην Ελλάδα και τη ΝΑ Ευρώπη σχετικά με το πώς μπορούν να ενσωματώσουν βιώσιμα νέες δυνατότητες της Τεχνητής Νοημοσύνης στις καθημερινές ροές εργασίας και τις λειτουργίες έρευνας και ανάπτυξης τους. Στις 15 Ιουνίου 2023 η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής & Τεχνοηθικής εκπροσωπήθηκε από τον κ. Χαράλαμπο Τσέκερη, Αντιπρόεδρο της ΕΕΒΤ, ο οποίος συμμετείχε σε πάνελ της 2ης ενότητας ως κύριος ομιλητής με θέμα τη δημιουργία μιας εθνικής πολιτικής σχετικά με την Τεχνητή Νοημοσύνη και τον κ. Δημήτρη Σκαλτσά, μέλος της Επιτροπής, ο οποίος ως κεντρικός ομιλητής στα πλαίσια της 5ης Ενότητας εξήγησε τον τρόπο με τον οποίο η Τεχνητή Νοημοσύνη μεταμόρφωσε την εταιρεία του και κατ' επέκταση τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται. Επίσης, σε πάνελ της επόμενης Ενότητας πραγματοποιήθηκε το ρόλο της Τεχνητής Νοημοσύνης στην υγεία, τόσο στο πλαίσιο Έρευνας και Ανάπτυξης όσο και σε επίπεδο θεραπείας των ασθενών. Τέλος, ο Δρ. Κώστας Καρπούζης, Επίκουρος Καθηγητής και μέλος της Επιτροπής, ήταν ομιλητής της 6ης Ενότητας και μίλησε για τα επίσημα κι ανεπίσημα εκπαιδευτικά προγράμματα που έχουν ως κύριο άξονα την Τεχνητή Νοημοσύνη, ενώ συμμετείχε ως εισηγητής στο παιδικό πρόγραμμα της 7ης Ενότητας της εκδήλωσης με ένα διαδραστικό μάθημα για τους νεότερους συμμετέχοντες της εκδήλωσης.

---

22 Ιουνίου   **SNF NOSTOS CONFERENCE, Αθήνα**
2023

Στο πλαίσιο Συνεδρίου που διοργανώθηκε από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος με θέμα τη Βιοηθική και την Ψηφιακή Ψυχική Υγεία, η Πρόεδρος της ΕΕΒΤ κυρία Έφη Βαγενά, Καθηγήτρια Βιοηθικής, συμμετείχε στη συζήτηση ως ομιλήτρια. Τα θέματα που τέθηκαν για προβληματισμό αφορούσαν στην εφαρμογή των νέων ψηφιακών μεθόδων υπό το πρίσμα της Τεχνητής Νοημοσύνης, τις ευκαιρίες που προσφέρουν αυτές οι μέθοδοι και τα ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν, όπως ενδεικτικά της ασφάλειας, της ιδιωτικότητας και της αποτελεσματικότητας.

28
Σεπτεμβρίου
2023

Συνάντηση της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής με αντιπροσωπεία της **British Computer Society**, Αθήνα

Στις 28 Σεπτεμβρίου 2023 ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Χαράλαμπος Τσέκερης υποδέχθηκε αντιπροσωπεία του ελληνικού τμήματος της British Computer Society (BCS-The Chartered Institute for IT), αποτελούμενη από τον Πρόεδρο του BCS Hellenic Section, κ. Χρήστο Σταυρουλάκη και τον Επίτιμο Καθηγητή Επιστήμης Υπολογιστών στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και μέλος του Δ.Σ. του BCS στην Ελλάδα, κ. Εμμανουήλ Γιαννακουδάκη. Στο επίκεντρο της συζήτησης τέθηκαν οι σύγχρονες εξελίξεις γύρω από την Τεχνητή Νοημοσύνη και την ψηφιακή ηθική, καθώς και οι προοπτικές ανάπτυξης κοινών δράσεων σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

12-14
Οκτωβρίου
2023

Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο, Αθήνα

Από τις 11 έως τις 14 Οκτωβρίου 2023 διοργανώθηκε από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο για τα 100 χρόνια του περιοδικού *Θεολογία*, με τίτλο: «Ἡ Ὁρθόδοξη Θεολογία ἐν πορείᾳ στήν «ἄλλη πραγματικότητα» τῆς ὕστερης νεωτερικότητας». Το συνέδριο στις 11 Οκτωβρίου έλαβε χώρα στον Ι. Μητροπολιτικό Ναό Αθηνών, ενώ στις 12-14 Οκτωβρίου στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Στις 13 Οκτωβρίου 2023 ο Αντιπρόεδρος της ΕΕΒΤ κ. Χαράλαμπος Τσέκερης, συμμετείχε στη ΣΤ' Συνεδρία: «Το «κατ' εικόνα» στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης και της ψηφιακής τεχνολογίας» με τίτλο Εισήγησης: «*Ὁ ἀνθρώπινος ἑαυτὸς στή δίνη τῆς ψηφιακῆς πραγματικότητας*». Στις 14 Οκτωβρίου 2023 η Καθηγήτρια κυρία Σταυρούλα Τσινόρεμα, μέλος της Επιτροπής, συμμετείχε στην Ι' Συνεδρία: «Ἡ θεολογία μπροστά στὰ ὄντολογικά καὶ ἠθικά διλήμματα τῆς τεχνολογίας» με τίτλο εισήγησης: «*Υπάρχουν καὶ γιατί πρέπει νὰ ὑπάρχουν ἠθικά ὅρια στή χρήση τῶν ἐπιστημονικῶν ἐπιτευγμάτων καὶ τῶν τεχνολογιῶν;*».

18
Οκτωβρίου
2023

Παγκόσμια Ημέρα Βιοηθικής, Αθήνα

Στις 18 Οκτωβρίου 2023 διοργανώθηκε η Παγκόσμια Ημέρα Βιοηθικής με τίτλο «Προστασία των μελλοντικών γενεών» στο αμφιθέατρο «Ι. Δρακόπουλος» στο ΕΚΠΑ. Η Ημερίδα συνδιοργανώθηκε από τους International Chair in Bioethics, WMA Cooperating Centre, Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας, ΕΚΠΑ, Interreligious-Intercultural Bioethics, International Chair in Bioethics, Second Unit of Greece, Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής, Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Ευρωπαϊκό Εργαστήριο Βιοηθικής Τεχνοηθικής και Δικαίου και Ερευνητικό Κέντρο Βιοπολιτικής.

Ο Αντιπρόεδρος της ΕΕΒΤ κ. Χαράλαμπος Τσέκερης, απηύθυνε χαιρετισμό κατά την έναρξη της ημερίδας. Η Ομότιμη Καθηγήτρια κυρία Ισμήνη Κριάρη, μέλος της Επιτροπής, συμμετείχε στην 1^η Συνεδρία: «Επιστήμες Υγείας» με τίτλο εισήγησης: *«Η σημασία της γενετικής για τις μέλλουσες γενεές»*. Στην ίδια συνεδρία συμμετείχε και ο Επιστημονικός Συνεργάτης της Επιτροπής, Δρ. Νομικής, κ. Θεόδωρος Τροκάνας με τίτλο Εισήγησης *«Νομοθετώντας την ευημερία των μελλοντικών γενεών: Το παράδειγμα της Ουαλίας»*. Η Καθηγήτρια κυρία Σταυρούλα Τσινόρεμα, μέλος της Επιτροπής, συμμετείχε στην 3^η Συνεδρία «Περιβαλλοντικές επιστήμες» με τίτλο Εισήγησης *«Οι ζωές που έρχονται. Γιατί και πώς μας δεσμεύουν;»*.

1-22
Οκτωβρίου
2023

Διεθνές Συνέδριο «Ευρωπαϊκός Χώρος Υγείας: Προοπτικές και προκλήσεις», Θεσσαλονίκη

Στις 21-22 Οκτωβρίου 2023 στη Θεσσαλονίκη (ΚΕΔΕΑ ΑΠΘ – Αμφιθέατρο Ι) το Εργαστήριο Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και το Διατμηματικό ΠΜΣ «Σύγχρονες Ιατρικές Πράξεις: Δικαιϊκή Ρύθμιση και Βιοηθική Διάσταση», σε συνεργασία με την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής, το Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης και τον Ιατρικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης, συνδιοργάνωσαν Διεθνές Συνέδριο με θέμα «Ευρωπαϊκός Χώρος Υγείας: Προοπτικές και προκλήσεις».

Στις 21 Οκτωβρίου 2023 στη 2^η συνεδρία: «Ευρωπαϊκός χώρος δεδομένων υγείας», συμμετείχαν η Καθηγήτρια κυρία Σταυρούλα Τσινόρεμα, μέλος της Επιτροπής, η οποία παρουσίασε το θέμα *«Ερευνητικές Βιοτράπεζες: Ηθικο-κοινωνικές προκλήσεις»*, ενώ η Δρ. Βασιλική Μολλάκη, Επιστημονική Συνεργάτιδα της Επιτροπής, παρουσίασε το θέμα: *«Βιοτράπεζες οργανοειδών: Ηθικά ζητήματα και διακυβέρνηση»*.

9-10 Νοεμβρίου 2023	<p>The 1st Summit of National Data Ethics Councils, Κοπεγχάγη</p> <p>Στις 9-10 Νοεμβρίου 2023 διοργανώθηκε από το Danish Data Ethics Council το 1st Summit of National Data Ethics Councils στην Κοπεγχάγη. Την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής εκπροσώπησε ο Επιστημονικός Συνεργάτης της Επιτροπής, Δρ. Νομικής, κ. Θεόδωρος Τροκάνας. Η παρουσίασή του είχε τίτλο «<i>The fusion of Bioethics and Technoethics in Greece</i>».</p>
27-28 Νοεμβρίου 2023	<p>32° NEC Forum, Μαδρίτη</p> <p>Το 32° NEC (National Ethics Councils) Forum διοργανώθηκε από την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής της Ισπανίας και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και πραγματοποιήθηκε στις 27-28 Νοεμβρίου 2023 στη Μαδρίτη. Την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής & Τεχνοηθικής εκπροσώπησε ο Αναπληρωτής Καθηγητής κ. Ευάγγελος Πρωτοπαπαδάκης, μέλος της Επιτροπής, συμμετέχοντας στο Workshop με θέμα “Privacy and Identity”.</p>
30 Νοεμβρίου 2023	<p>Ημερίδα της Σχολής Πολέμου Πολεμικής Αεροπορίας, Αθήνα</p> <p>Στις 30 Νοεμβρίου 2023 πραγματοποιήθηκε Ημερίδα της ΣΠΠΑ στο Αμφιθέατρο της Διοίκησης Αεροπορικής Εκπαίδευσης (ΔΑΕ) σε συνεργασία με την Ειδική Γραμματεία Μακροπρόθεσμου Σχεδιασμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης με θέμα: «Foresight-σχεδιάζοντας το μέλλον στην εποχή των διαταράξεων». Στην Ημερίδα προσκλήθηκε ως εκπρόσωπος της Επιτροπής ο Αντιπρόεδρος και Προεδρεύων, κ. Χαράλαμπος Τσέκερης, ο οποίος παρουσίασε τα βασικά στοιχεία της μεθοδικής προσπάθειας διερεύνησης του μέλλοντος με δομημένο και συστηματικό τρόπο, δηλαδή της προσέγγισης «Foresight».</p>
11 Δεκεμβρίου 2023	<p>Εκπαιδευτικό σεμινάριο με θέμα «Η Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εκπαίδευση», Πάτρα</p> <p>Το Αρσάκειο Γυμνάσιο Πατρών προσκάλεσε την ΕΕΒΤ να συμμετάσχει με εκπρόσωπό της σε Εκπαιδευτικό Σεμινάριο με θέμα: «Η Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εκπαίδευση» από 30 Οκτωβρίου έως 15 Δεκεμβρίου 2023. Στο σεμινάριο της 11ης Δεκεμβρίου 2023 συμμετείχε ο Επίκουρος Καθηγητής κ. Κωνσταντίνος Καρπούζης, μέλος της Επιτροπής, με διαδικτυακή διάλεξη με τίτλο «<i>Ένας δάσκαλος για όλους ή ένας δάσκαλος για κάθε μαθητή; Πώς η τεχνητή νοημοσύνη μάς βοηθά να έχουμε την εκπαίδευση που μας ταιριάζει</i>».</p>

2.6 Παρουσία της Επιτροπής στα ΜΜΕ

Από 7

Ιανουαρίου 2023

Σειρά ραδιοφωνικών εκπομπών: «ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ», ΣΚΑΪ, 100,3 FM

Από το Σάββατο 07 Ιανουαρίου 2023 και κάθε Σάββατο στις 9 το πρωί, η σειρά εκπομπών του ΣΚΑΙ 100.3 FM με θέμα «Μέλλον και Ψηφιακή Εποχή» παρουσιάζει το φάσμα των μελλοντικών εξελίξεων με κινητήρια δύναμη την τεχνολογία. Σε αυτήν τη σειρά εκπομπών συμμετείχαν μεταξύ άλλων ο Αντιπρόεδρος της ΕΕΒΤ, κ. Χαράλαμπος Τσέκερης, και ο Επίκουρος Καθηγητής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και Μέλος της ΕΕΒΤ, κ. Κώστας Καρπούζης, σε μία ευρεία συζήτηση σχετικά με την έλευση της Τεχνητής Νοημοσύνης και την επίδρασή της σε όλες τις πτυχές της καθημερινής ζωής του ατόμου.

---

16 Ιουνίου 2023

Παρέμβαση σε τηλεοπτική εκπομπή, ERT News TV

Ο Δρ. Τάκης Βιδάλης, Επιστημονικός Συνεργάτης και Νομικός Σύμβουλος της ΕΕΒΤ προσκλήθηκε να παρέμβει στην εκπομπή "PRIME" στην ERTNEWS TV για το θέμα των συνθετικών ανθρώπινων εμβρύων που δημιουργήθηκαν από επιστήμονες, μέσω βλαστοκυττάρων. Παρείχε πληροφορίες σχετικά με το ιατρικό αυτό επίτευγμα, ενώ διασαφήνισε ότι αυτά τα βλαστοκύτταρα δεν είναι απόλυτα συνθετικά, αλλά απλώς τεχνητά και πραγματεύτηκε τη δημιουργία τεχνητής ζωής, μέσω του παραδείγματος της εξωσωματικής γονιμοποίησης.

---

27 Νοεμβρίου
2023

Συνέντευξη στην εφημερίδα "Θάρος" (Εφημερίδα της Μεσσηνίας)

Στη συνέντευξη αυτή ο Επίκουρος καθηγητής κ. Κώστας Καρπούζης, μέλος της Επιτροπής, αναφέρθηκε στην επεξεργασία από την Επιτροπή του θέματος της Τεχνητής Νοημοσύνης στον τομέα της υγείας με σκοπό την εκπόνηση Γνώμης, εστίασε, επίσης, στις διαστάσεις που έχει λάβει η εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης ChatGPT, σχολίασε την περαιτέρω ανάπτυξη της συναισθηματικής πληροφορικής, επεσήμανε τυχόν κινδύνους για κάποια επαγγέλματα λόγω της αλματώδους ανάπτυξης της ΤΝ, και τέλος περιέγραψε τον ρόλο που θα μπορούσε να διαδραματίσει η Ελλάδα στην ανάπτυξη της ΤΝ.

3. Επιστημονικές και Θεσμικές Εξελίξεις

Η ενότητα αυτή θέτει το ευρύτερο πλαίσιο των διεθνών επιστημονικών και νομικών εξελίξεων μέσα στο οποίο η Επιτροπή καλείται να γνωμοδοτήσει για καίρια θέματα.

3.1 Επιστημονικές Εξελίξεις

Νέα θεραπεία για τη β θαλασσαιμία με τη χρήση του CRISPR

Η μεσογειακή αναιμία ή θαλασσαιμία είναι μια κληρονομική νόσος, η οποία εντοπίζεται με μεγάλη συχνότητα στην περιοχή της Μεσογείου Θάλασσας. Η β-θαλασσαιμία προκαλείται από μεταλλάξεις στο γονίδιο της β σφαιρίνης που συμμετέχει στο σχηματισμό της αιμοσφαιρίνης, με συνέπεια τα άτομα που πάσχουν να πρέπει οπωσδήποτε να ακολουθήσουν φαρμακευτική αγωγή και επίσης να κάνουν συνεχείς μεταγγίσεις αίματος από νεαρή ηλικία. Τον Δεκέμβριο του 2023, σε παγκόσμια πρώτη, η ρυθμιστική αρχή φαρμάκων του Ηνωμένου Βασιλείου ενέκρινε το Casgevy, μια θεραπεία για τη β-θαλασσαιμία βασισμένη στην τεχνολογία γενετικής επεξεργασίας CRIPR/Cas9. Ακολούθησε λίγες μέρες αργότερα η έγκριση του Casgevy από τον Αμερικάνικο Οργανισμό Φαρμάκων και Τροφίμων. Η θεραπεία έχει αποδειχθεί ότι ανακουφίζει από εξουθενωτικά επεισόδια πόνου στη νόσο και ότι καταργεί ή μειώνει την ανάγκη για μεταγγίσεις ερυθρών

αιμοσφαιρίων στη θαλασσαιμία για τουλάχιστον ένα έτος. Το Casgevy ενεργοποιεί ένα γονίδιο που παράγει εμβρυική αιμοσφαιρίνη σε ενήλικες, ανακουφίζοντας τα συμπτώματα των ασθενών ενισχύοντας την παροχή οξυγόνου στους ιστούς.

Μολονότι η έγκριση της θεραπείας είναι ενθαρρυντική, ελλοχεύουν πιθανοί κίνδυνοι. Για παράδειγμα, είναι κρίσιμο να διαπιστωθεί αν θα συνεχιστούν τα θετικά αποτελέσματα μακροπρόθεσμα, ποιες είναι οι επιπτώσεις στην ασφάλεια και αν υπάρχει, η πιθανότητα το CRISPR/Cas9 να προκαλέσει ακούσιες γενετικές τροποποιήσεις (τα λεγόμενα έκτοπα ρήγματα) με άγνωστα αποτελέσματα. Σημαντική παράμετρος με ηθικές διαστάσεις είναι το γεγονός ότι η θεραπεία αυτή μπορεί να κοστίσει έως και 2 εκατ. δολάρια ανά άτομο και θα πρέπει να διερευνηθεί αν και πώς τέτοιου είδους θεραπείες μπορούν να καλυφθούν από τα εθνικά συστήματα υγείας.

Ανακάλυψη κυτταρικού υποδοχέα που εμποδίζει τη μόλυνση από τον ιό SARS-CoV-2 που προκαλεί Covid-19

Μια πρωτοποριακή ανακάλυψη από ερευνητική ομάδα με επικεφαλής το Πανεπιστήμιο του Σίδνεϊ εντόπισε στους ανθρώπινους πνεύμονες έναν υποδοχέα πρωτεΐνης (leucine-rich repeat-containing protein 15 (LRRC15)), που αποτελεί φυσικό φραγμό κατά της μόλυνσης από τον ιό SARS-CoV-2. Σε αντίθεση με τον υποδοχέα ACE2, τον οποίο χρησιμοποιεί ο ιός για την είσοδό του στο κύτταρο, ο LRRC15 συνδέεται με τον κορονοϊό και τον εμποδίζει να μολύνει άλλα κύτταρα. Το εύρημα αυτό, που δημοσιεύθηκε στο *PLoS Biology*, ανοίγει νέες δυνατότητες για τη δημιουργία φαρμάκων που θα μπορούσαν να αποτρέψουν τη μόλυνση από τον κορονοϊό ή να θεραπεύσουν την ίνωση των πνευμόνων. Η έρευνα αναδεικνύει την ικανότητα του LRRC15 να δρα ως μοριακός φραγμός, παγιδεύοντας τον ιό και εμποδίζοντάς τον να φτάσει σε ευαίσθητα πνευμονικά κύτταρα. Η ανακάλυψη του υποδοχέα LRRC15, ο οποίος βρίσκεται σε υψηλότερες συγκεντρώσεις στους μολυσμένους με SARS-CoV-2 πνεύμονες, είναι σημαντική για τον πιθανό ρόλο της τόσο στις αντι-ιικές όσο και στις αντι-ινωτικές θεραπείες, αποτελώντας σημαντική πρόοδο στην κατανόηση και τη δυνητική καταπολέμηση της νόσου COVID-19 και των συναφών πνευμονικών προβλημάτων.

Αποκωδικοποιώντας τις ανθρώπινες σκέψεις με χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης

Τον Μάιο του 2023 νευροεπιστήμονες ανακοίνωσαν ότι κατάφεραν να αποκωδικοποιήσουν τις σκέψεις ανθρώπων χρησιμοποιώντας μη παρεμβατικές μεθόδους εγκεφαλικής απεικόνισης και Τεχνητή Νοημοσύνη (TN). Οι συμμετέχοντες στην έρευνα άκουγαν podcasts ενώ οι ερευνητές σάρωναν τον εγκέφαλό τους με λειτουργική απεικόνιση Μαγνητικού Συντονισμού (fMRI). Το σύστημα TN ανέλυσε τις συνδέσεις μεταξύ των μοτίβων της εγκεφαλικής σάρωσης και των λέξεων και μπορούσε να μετατρέψει τα μοτίβα του εγκεφάλου σε λέξεις. Όταν το υποκείμενο άκουσε: "Δεν έχω ακόμα την άδεια οδήγησης", το σύστημα διάβασε τον εγκέφαλο να λέει: "Δεν έχει καν αρχίσει να μαθαίνει να οδηγεί". Αν και ατελής, η μετάφραση ήταν αρκετά ακριβής.

Τέτοιου είδους τεχνολογίες δύναται να χρησιμοποιηθούν σε ανθρώπους που πάσχουν από το Σύνδρομο Εγκλεισμού, μία σπάνια νευροψυχολογική κατάσταση η οποία εμφανίζεται κατά τη διάρκεια της αποκατάστασης ενός ασθενή ύστερα από μία σοβαρή ασθένεια, και κατά την οποία οι ασθενείς έχουν επίγνωση και αντιλαμβάνονται ερεθίσματα αλλά δεν μπορούν να αντιδράσουν και να επικοινωνήσουν. Οι νέες τεχνολογίες σε συνδυασμό με TN παρέχουν ένα ισχυρό εργαλείο αποκατάστασης της ικανότητας επικοινωνίας στους ασθενείς αυτούς.

Ωστόσο, τέτοιες τεχνολογίες εγείρουν σοβαρά ηθικά ζητήματα που αφορούν κυρίως στην ιδιωτικότητα του ανθρώπινου νου.

3.2 Θεσμικές Εξελίξεις

3.2.1 Νομικές Εξελίξεις σε Εθνικό Επίπεδο

Η θεσμοθέτηση του καρδιακού θανάτου ως προϋπόθεσης αφαίρεσης οργάνων από αποβιώσαντα δότη

Ο Ν. 5034/2023 (ΦΕΚ Α' 69/18.03.2023) έθεσε ως στόχο την επικαιροποίηση και προσαρμογή στις σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις του δικαίου των μεταμοσχεύσεων και ειδικότερα του Ν. 3984/2011. Ωστόσο, ο νόμος αυτός επιφέρει μία τομή στον τρόπο πιστοποίησης του θανάτου των υποψήφιων δοτών οργάνων. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 28 §1 Ν 5034/2023 η αφαίρεση οργάνων πραγματοποιείται μετά την επέλευση του θανάτου, ήτοι με τη μη αναστρέψιμη απώλεια της λειτουργίας του εγκεφαλικού στελέχους (εγκεφαλικός θάνατος) ή τη μη αναστρέψιμη παύση της καρδιακής λειτουργίας (καρδιακός θάνατος). Η διάταξη αυτή επανακαθορίζει τη νομική έννοια του θανάτου, η οποία παραδοσιακά ταυτιζόταν μόνο με την έννοια του εγκεφαλικού θανάτου, και μάλιστα χωρίς να φωτίζονται στις συνοδευτικές Αιτιολογική Έκθεση του Νομοσχεδίου ή Έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής τα κίνητρα, οι επιδιωκόμενοι στόχοι, και οι νομικές επιπτώσεις, ιδίως στο πεδίο του αστικού δικαίου, αυτής της νομοθετικής μεταβολής.

Εναρμόνιση των βασικών Κωδίκων του εθνικού δικαίου με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία

Με τον ν. 5023/2023 εναρμονίσθηκαν οι βασικοί Κώδικες του δικαίου μας με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη των ενδιαφερομένων.

Ευζωία των ζώων συντροφιάς

Με τους ν. 5027/2023, 5043/2023 και 5056/2023 θεσπίστηκαν υποχρεώσεις των ΟΤΑ αλλά και των ιδιοκτητών ζώων για την ευζωία των ζώων συντροφιάς, ιδίως ως προς τη μεταχείριση των αδέσποτων ζώων, τη μεταφορά ζώων συντροφιάς, καθώς και τη γενετική ταυτοποίηση και έλεγχό τους.

3.2.2 Νομικές Εξελίξεις σε Διεθνές Επίπεδο

Έλεγχος περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην αναπαραγωγική υγεία

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ανθρώπινης Αναπαραγωγής και Εμβρυολογίας (ESHRE), η οποία δημοσίευσε οκτώ Συστάσεις, πρέπει να αναληφθεί πολιτική και νομοθετική δράση για τη μείωση των επιπτώσεων των περιβαλλοντικών παραγόντων στην αναπαραγωγική υγεία. Σε αυτές περιλαμβάνεται έκκληση για μια πανευρωπαϊκή ψηφιακή πλατφόρμα για τη συλλογή δεδομένων παρακολούθησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην αναπαραγωγική υγεία, καθώς και έκκληση προς την Ευρωπαϊκή Ένωση να επικαιροποιήσει τους σχετικούς κανονισμούς για τα χημικά προϊόντα, ώστε να ελαχιστοποιήσει την έκθεση σε επιβλαβείς ουσίες και να προχωρήσει περαιτέρω με τα αποτελέσματα του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής.

Γεωργία: Νομοθετικοί περιορισμοί στην παρένθετη μητρότητα

Οι αλλοδαποί δε θα μπορούν πλέον να έχουν πρόσβαση στην εμπορική παρένθετη μητρότητα στη Γεωργία σύμφωνα με Σχέδιο Νόμου που αναμένεται να τεθεί σε ισχύ το επόμενο έτος. Ο πρωθυπουργός ανακοίνωσε ότι μόνο οι πολίτες της Γεωργίας θα μπορούν στο μέλλον να έχουν πρόσβαση σε παρένθετη μητρότητα εντός της χώρας. Η Γεωργία είχε γίνει όλο και πιο δημοφιλής προορισμός για εμπορική

παρένθετη μητρότητα μετά την ψήφιση παρόμοιων απαγορεύσεων στην Ινδία και τη Ρωσία, καθώς και μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία. Το 2020 το 98% των υποψήφιων γονέων σε συμφωνίες εμπορικής παρένθετης μητρότητας στη Γεωργία ήταν αλλοδαποί.

Ιταλία: Ποινικοποίηση της παρένθετης μητρότητας

Το Κοινοβούλιο της Ιταλίας ψήφισε νομοσχέδιο που θα χαρακτηρίζει την παρένθετη μητρότητα "παγκόσμιο έγκλημα", εάν εγκριθεί από τη Γερουσία. Η παρένθετη μητρότητα είναι παράνομη στην Ιταλία από το 2004, αλλά οι πολίτες συνεχίζουν να προσφεύγουν σε σχετικές υπηρεσίες εκτός της χώρας. Ωστόσο, ο νέος νόμος επιδιώκει να επιβάλει τις ίδιες ποινές σε όσους αποκτούν παιδιά με αυτόν τον τρόπο, ανεξάρτητα από τον τόπο όπου αυτό γίνεται. Η ποινή είναι πρόστιμο έως και ένα εκατομμύριο ευρώ ή/και φυλάκιση έως και δύο ετών.

Ο νομικός ορισμός του «εμβρύου»

Μια διεθνής ομάδα ερευνητών πρότεινε να βελτιωθεί ο νομικός ορισμός του ανθρώπινου εμβρύου, στο πλαίσιο ενός προτεινόμενου ηθικού πλαισίου για την εμβρυολογία, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη την αυξανόμενη πολυπλοκότητα των μοντέλων εμβρύων (εμβρυοειδή, συνθετικά έμβρυα).

Η ασάφεια σχετικά με το τι συνιστά έμβρυο μπορεί να καταστήσει δύσκολη την καθιέρωση σαφών ηθικών ορίων για την έρευνα που περιλαμβάνει μοντέλα εμβρύων βασισμένα σε βλαστοκύτταρα (SCBEM). Οι συγγραφείς μιας νέας εργασίας προτείνουν το ανθρώπινο έμβρυο να ορίζεται ως «*μια ομάδα ανθρώπινων κυττάρων υποστηριζόμενων από στοιχεία που εκπληρώνουν αναπαραγωγικές λειτουργίες, τα οποία, αν συνδυασθούν, έχουν τη δυνατότητα να σχηματίσουν ένα έμβρυο*». Αυτός ο ορισμός θα απέκλειε όλες τις εμβρυοειδείς δομές που έχουν δημιουργηθεί μέχρι σήμερα με τη χρήση βλαστικών κυττάρων, χωρίς γονιμοποίηση ωαρίων με σπέρμα.

Νέος ορισμός της υπογονιμότητας από την Αμερικανική Εταιρεία Αναπαραγωγικής Ιατρικής

Τον Οκτώβριο 2023 η Αμερικανική Εταιρεία Αναπαραγωγικής Ιατρικής (ASRM) υιοθέτησε τον πιο συμπεριληπτικό μέχρι σήμερα ορισμό της έννοιας της υπογονιμότητας. Σύμφωνα με αυτόν υπογονιμότητα σημαίνει αδυναμία επίτευξης επιτυχούς εγκυμοσύνης με βάση το ιατρικό, σεξουαλικό και αναπαραγωγικό ιστορικό, την ηλικία, τα σωματικά ευρήματα, τη διαγνωστική εξέταση ή το συνδυασμό οποιωνδήποτε από αυτούς τους παράγοντες του ασθενή. Οι συντάκτες του σχετικού εγγράφου μάλιστα έκριναν αναγκαίο να συμπεριλάβουν ως πρόσθετη διευκρίνιση ότι τίποτα από τον παρόντα ορισμό δε θα πρέπει να

χρησιμοποιηθεί, για να αρνηθεί κανείς ή να καθυστερήσει τη θεραπεία οποιουδήποτε ατόμου ανεξάρτητα από οικογενειακή κατάσταση ή σεξουαλικό προσανατολισμό. (Πηγή: *American Society for Reproductive Medicine, Practice Committee of the American Society for Reproductive Medicine, Definition of infertility: a committee opinion, Fertil Steril. 2020;113:533-535. PMID: 32115183*).

ΗΠΑ: Οι New York Times μηνύουν τον δημιουργό του ChatGPT OpenAI, για παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων

Στις 27 Δεκεμβρίου 2023 οι New York Times μήνυσαν τον δημιουργό ChatGPT που χρησιμοποίησε το υλικό της εφημερίδας προς τη δημιουργία απαντήσεων ChatGPT ως απάντηση σε ερωτήσεις χρήστη. Παραβίασαν τα πνευματικά δικαιώματα των Times καθώς, ήδη τον Αύγουστο του ίδιου έτους είχαν προβεί σε διαπραγματεύσεις για τη διασφάλιση της μη εξουσιοδοτημένης χρήσης των ιστοριών τους.

ΗΠΑ: Το Ανώτατο Δικαστήριο αποφασίζει για την πρόσβαση στο χάπι της άμβλωση

Η πρώτη μεγάλη υπόθεση ύστερα από την ανατροπή τον Roe εναντίον Wade, αποφασίζεται από το Ανώτατο Δικαστήριο για τη πρόσβαση σε άμβλώσεις τον Δεκέμβριο 2023, με στόχο να επιτευχθεί δικαιοδοσία των νόμων για τις άμβλώσεις στις 20 πολιτείες που έχουν ήδη απαγορεύσει και περιορίσει θεσμικά.

ΗΠΑ: Οι ασφαλιστές υγείας παραβιάζουν τους νόμους του κράτους εδώ και χρόνια

Η ProPublica διαπιστώνει ότι οι ασφαλιστές υγείας έχουν παραβιάσει τα τελευταία πέντε χρόνια δεκάδες φορές τους θεσπισμένους νόμους του κράτους για την κάλυψη αναγκών υγείας και προστασίας των καταναλωτών. Ο εμπορικός όμιλος AHIP επισημαίνει για τις νέες εντολές πως «δένουν τα χέρια των ασφαλιστών και περιορίζουν την καινοτομία του προγράμματος».

ΗΠΑ: Εκτελεστικό διάταγμα τεχνητής νοημοσύνης

Υπογράφηκε τον Οκτώβριο 2023 εκτελεστική εντολή τεχνητής νοημοσύνης από τον Πρόεδρο Μπάιντεν. Στη ρυθμιστική αυτή απόπειρα συνέβαλαν οι υπηρεσίες της ομοσπονδιακής κυβέρνησης και οι ευρείες εξουσίες έκτακτης ανάγκης. Το διάταγμα αυτό αποτελεί σύμβολο καινοτομίας και μέτρο αντιμετώπισης των φόβων που επιφυλάσσει η εξελισσόμενη τεχνολογία.

ΗΠΑ: Νοσοκομεία που αρνήθηκαν την επείγουσα άμβλωση παραβίασαν τον νόμο

Το Associated Press ανακοινώνει την παραβίαση της ομοσπονδιακής νομοθεσίας της κυβέρνησης από δύο νοσοκομεία στο Κάνσας Σίτι να παράσχουν επείγουσα άμβλωση σε γυναίκα που τέθηκε η ζωή της σε κίνδυνο κατά την διάρκεια του

τοκετού. Η ανακοίνωση συνιστά προειδοποίηση προς όλη τη χώρα καθώς και υπενθύμιση του ομοσπονδιακού νόμου κατά τον οποίο απαιτείται η προσφορά άμβλωσης σε συνθήκες που εγκυμονούν κίνδυνο.

Γαλλία: Ο Πρόεδρος Μακρόν θα συντάξει νομοσχέδιο για τη νομιμοποίηση των επιλογών στο τέλος της ζωής

Ο Εμμανουήλ Μακρόν τη Δευτέρα 3 Απριλίου 2023 δήλωσε με τη ομιλία του στο προεδρικό μέγαρο των Ηλυσίων την εκπόνηση του νομοσχεδίου για την νομιμοποίηση της αυτοκτονίας και ευθανασίας με ιατρική χορήγηση. Η έκθεση που ακολουθεί και βρίσκετε σε εξέλιξη σημειώνει μεγάλη πλειοψηφία των πολιτών για τα θέματα τέλους, ταυτόχρονα όμως προτάσσονται διαφόρων ειδών επιλογές.

ΗΠΑ: Το Ανώτατο Δικαστήριο εξετάζει τον Αλγόριθμο

Το Ανώτατο Δικαστήριο τον Φεβρουάριο 2023 για πρώτη φορά εξέτασε το άρθρο 230 των υποθέσεων Gonzalez κατά Google και κατά του Twitter του ισχυρισμού παραβίασης του Αντιτρομοκρατικού νόμου. Οι δικαστές κλήθηκαν να προσδιορίσουν το πρόβλημα στα διαδικτυακά συστήματα, να εξετάσουν αν συμβάλλουν σε τρομοκρατικές ενέργειες καθώς και την εξέταση του αλγορίθμου.

4. Προγραμματισμός

Η Επιτροπή έχει προγραμματίσει τις εξής μελλοντικές δράσεις:

1. Διατύπωση Γνώμης για τη διαμόρφωση ηθικής διακυβέρνησης της χρήσης Τεχνητής Νοημοσύνης στην Εκπαίδευση.
2. Διατύπωση Γνώμης για τη διαμόρφωση ηθικής διακυβέρνησης της χρήσης Τεχνητής Νοημοσύνης (α) στη Δημόσια Διοίκηση και (β) στην εργασία (από κοινού με την Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων Ανθρώπου).
3. Διατύπωση Σύστασης για τον έλεγχο δεοντολογίας της εγχώριας αγοράς τυχερών παιγνίων και εταιρειών στοιχηματισμού.
4. Επεξεργασία παραδοσιακών θεμάτων Βιοηθικής, όπως η ευθανασία και οι μεταμοσχεύσεις.
5. Σφρηηλάτηση στρατηγικής συνεργασίας της ΕΕΒΤ με την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής Κύπρου με την υπογραφή για πρώτη φορά ενός Μνημονίου Συνεργασίας για την ανάληψη κοινών δράσεων με πρώτη προτεραιότητα την εκπόνηση μίας Κοινής Δήλωσης των δύο Επιτροπών πάνω σε ένα επίκαιρο θέμα Βιοηθικής/Τεχνηθικής.
6. Ενεργητική συμμετοχή στην ευρωπαϊκή συζήτηση περί θεμάτων Βιοηθικής και Τεχνηθικής, διαμορφώνοντας δίκτυα διαλόγου με ομόλογες Επιτροπές άλλων χωρών.
7. Διαδικασίες εποπτείας των Επιτροπών Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (ΕΗΔΕ) σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ερευνητικά Κέντρα με προοπτική διαχείρισης τυχόν προβλημάτων και κατάρτισης ενιαίου Κώδικα.
8. Την προκήρυξη 3^{ου} Πανελληνίου μαθητικού διαγωνισμού για τη Βιοηθική και την Τεχνηθική.

Ελληνική Δημοκρατία
**Εθνική Επιτροπή
Βιοηθικής & Τεχνοηθικής**

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ & ΤΕΧΝΟΗΘΙΚΗΣ

Νεοφύτου Βάμβα 6, Τ.Κ. 10674, Αθήνα
Τηλ.: 210- 8847700, Φαξ: 210- 8847701

E-mail: secretariat@bioethics.gr
url: www.bioethics.gr

© 2024 Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής & Τεχνοηθικής